

Vastine ja oikaisuvaatimus Luoteis-Uusimaa lehden 12.9.2019 tekstiin ”Vihdissä Suomen neljänneksi kalleimmat terveyspalvelut”

Vihdin kunnanhallitus käsitteli Karviaisen osavuosisikatsausta ja lisämäärärahojen käyttöä valtuuston kokouksessa 9.9.2019. Asiasta tehdyssä lehtiartikkelissa esiintyy runsaasti asiavirheitä, jotka on syytä oikaista väärinkäsitysten välttämiseksi.

Tarvevakioitu indeksi kuvaa sellaista tilannetta, miten kustannukset nousisivat tai laskisivat, jos kunnan väestörakenne olisi lähellä Suomen väestön keskiarvoa. Se ei kerro mitään siitä, miten palvelut on järjestetty tai mitä erityispiirteitä tulevissa palvelutarpeissa eri alueilla on. Ensimmäiseksi se on tarkoitettu laskennalliseksi luvuksi valtionosuuksiin ja toiseksi sillä voidaan summittain vertailla miten alueet eroavat toisistaan. Termeillä tarvevakioitu ja ikävakioitu pyritään hahmottamaan väestörakenteen vaikutusta terveydenhuollon menoihin koko maan tasolla.

Lehden otsikossa väitetään, että Vihdin terveyspalvelut ovat Suomen neljänneksi kalleimmat.

Kuntaliiton 52 suurimman kunnan ja neljän kuntayhtymän vertailussa vuodelta 2018 Vihdin terveysmenot olivat 10. edullisimmat. Kokonaisuudessaan sosiaali- ja terveysmenot olivat 13. edullisimmat (Vihdillä oli sama sijoitus v. 2017, joten tilanne ei ole muuttunut).

Kaikkien kuntien vertailussa (295 kuntaa) vuodelta 2017, Vihdin sosiaali- ja terveystaloudet olivat 27. edullisimmat.

Lehden jutussa esitelty taulukko ei sisällä tarvevakioituja nettomenoja vaan esiteltyt menot ovat absoluuttisia nettomenoja. Taulukkokotekstissä kuitenkin väitetään, että Vihdin tarvevakioidut menot olivat 2706 € vuonna 2017 (tämä asia on tarkistettu alkuperäisen taulukon tekijältä Suvi Mäkliniltä / THL sekä Kuntaliiton tiedoista).

Vihdin ikäihmisten linjan ylitysarviot 2019 on 215.000€ eikä 785.000€ kuten lehdessä mainitaan.

Tarvevakioidulla indeksillä ei voida asettaa kuntia kalleusjärjestykseen. Indeksillä on kuvitteellinen luku, joka kertoo mihin suuntaan kustannukset muuttuisivat, jos väestön rakenne ja sairastavuus sekä palvelujen tarve vastaisi Suomen väestön keskiarvoa. Indeksillä on tehty osoittamaan kuntien erot väestörakenteessa (sekä millainen vaikutus sillä olisi kustannuksiin) ja sitä hyödynnetään valtionosuusien laskennassa. Indeksillä ei kerro mitään siitä, kuinka ja miten tehokkaasti palvelut on järjestetty. Lisäksi se ei kerro mitään palveluiden laadusta ja saatavuudesta.

Karviaisen sosiaali- ja terveydenhuollon lukujen ”viidakossa” on ollut aikaisemminkin eri tahoilla tulkintavaikeuksia. NHG laati vuoden vaihteessa 2018–2019 Vihdin ja Karkkilan pyynnöstä selvityksen Karviaisen kustannuskehityksestä ja -tehokkuudesta. Selvitys teki näkyväksi alueen väestön palvelutarpeen kasvun ja siihen johtaneet tekijät. Lisäksi todettiin Karviaisen talouden tasapainotusohjelman toimenpiteiden olevan oikean suuntaisia, mutta NHG totesi, että nopeita muutoksia ei voida odottaa vielä vuonna 2019. NHG piti kuntien Karviaiselle asettamaa talousarviota erittäin haasteellisena. Kunnat eivät hyväksyneet Karviaisen yhtymähallituksen asiakkaiden palvelutarpeille perustuvaa realistista talousarviota, sillä syksyn 2018 maakunta- ja soteuudistusmallin mukaan kuntien tulevien vuosien valtionosuudet tulisivat määritellyiksi vuoden 2019 sote talousarvioiden perusteella: mitä pienempi talousarvio sotessa, sitä parempi valtionosuus kunnille myöhemmin. Ennuste Karviaisen vuoden 2019 lopullisesta talousarvion toteutumasta on hyvin lähellä yhtymähallituksen alkuperäistä arviota.

Timo Palenius, yhtymähallituksen puheenjohtaja, Karviainen

Pirkko Hynynen, kuntayhtymän johtaja, Karviainen

Nummela 18.9.2019